

התשובה לסכנות שבתוצאות הבחירות לכנסת ה-21: חזית אנטי-פשיסטית

מחבר: עסאם מח'ול.

תאריך: 8 במאי 2019.

מקור: עיתון "[זו הדבר](#)" - גיליון 18 2019.

תמלול/קידוד/הגהה: גל י.

הזרם הפשיסטי בימין ניצח בבחירות לכנסת ה-21 ו הוא ירכיב את הממשלה. ניצחונו מחייב אותנו לפעול בדחיפות להקמתה הבלתי-מהוססת של חזית יהודית-ערבית אנטי-פשיסטית בישראל. את יסודותיה הפוליטיים והארגוניים צריך להתחיל להניח כבר עכשיו. אני מבחין ביוזעין בין הקריאה להקמת חזית אנטי-פשיסטית, על אף הקשיים שבהקמתה במציאות הישראלית (לבטח אחרי הבחירות), לבין הקריאה להקמת מחנה דמוקרטי – קריאה המדשדשת במקום זה יותר מעשור. ניסיונות בוסר להקמה לא צלחו. מחנה דמוקרטי עשוי לצמוח (או לא לצמוח) מתוך חזית אנטי-פשיסטית ומבחירותיה האסטרטגיות, אך מחנה דמוקרטי אינו תחליף לחזית אנטי-פשיסטית. הפעולה להקמתו לא יכולה לעמוד בתחרות איתה ולא להיות קודמת לה.

ההיסטוריה מלמדת שפשיזם בדרך כלל מנצח לא רק בשל עוצמתם ויכולותיהם הבלתי-נדלות של הכוחות הפשיסטיים, אלא גם בשל ההיסוס וההתנהלות הרופפת של קורבנותיו ושל הכוחות הלא-פשיסטיים שנרתעו מהמאבק להגנת החירויות והמרחב הדמוקרטי בטרם הגיעו הלהבות אליהם.

אנו מצפים שחלקים מתרחבים בציבור הישראלי יגלו שסלחנות כלפי מדיניות של הדרה ושל גזענות כלפי המיעוט הלאומי הערבי בישראל וכלפי העם הפלסטיני בכלל – תאפשר לדיקטטורה הפשיסטית לשלוט בחיי החברה הישראלית בכלל.

זו תקבע את כללי המשחק ותפגע קשות בחיים הציבוריים והפוליטיים, בחירויות הדמוקרטיות ובטוהר המידות בישראל מעבר לפגיעה במיעוט הלאומי.

המאפיין הראשוני של פשיזם הוא גזענות והסתה נגד המיעוט הלאומי או מיעוטים אחרים, במקביל לליבוי הרגשות השוביניסטיים, העליונות הגזעית והתוקפנות אצל הרוב. אך הכוחות הפשיסטיים אינם מסתפקים בהשתלטות על קבוצות המיעוט ועל הקבוצות המדוכאות. מטרתם העיקרית היא להשתלט באופן כולל וסוחף על רצונותיו ועמדותיו של עם הרוב.

מערכת הבחירות הנוכחית לכנסת ה-21 הוכיחה זאת באופן בוטה: באמצעות הגברת ההסתה נגד הציבור הערבי, הצליחו נתניהו והמחנה הפשיסטי אותו הוא מוביל להעמיק את שליטתם בגורלו ובעמדותיו של הרוב היהודי בישראל. לרוב היו כל הסיבות להיפטר

משלטונו של בנימין נתניהו, המנהיג המושחת ביותר שהנהיג ממשלה בישראל, אך הוא בחר לחזקו.

כמוביל המחנה הפשיסטי, נתניהו מנהיג לא רק את הכיבוש, ההתנחלות, האפרטהייד השיסיוני הלאומי והשנאה. הוא מייצג את האינטרסים של השכבה הקפיטליסטית הצרה וההגמונית, המעוניינת שהממסד והמדינה העמוקה בישראל יהיו כלי שרת בידי ההון הגדול, המקומי והגלובלי. ההון חותר לשלוט בכל אוצרות המדינה ולהצר את הזכויות הכלכליות והחברתיות של ציבור העובדים ושל השכבות העממיות ואת החירויות הדמוקרטיות הבסיסיות.

תהליכי הפשיזציה של החיים הם במקרה זה אמצעי להעמקת תהליכי ההפרטה, הקיטוב החברתי הבלתי-מרוסן, השחיתות המשתוללת, כלומר להשתלטות כלכלית ופוליטית דורסנית. היהודים והערבים בחברה הישראלית וייה, רובם ככולם, קורבנות ישירים של תהליכים אלה.

התנגדות לפשיזם או דו-קיום איתו

בצל המשבר העמוק אליו מוביל נתניהו, היו הסממנים הדמוקרטיים של המשטר בישראל, על מגבלותיהם, לצנינים בעיניו ולמכשול שצריך להסיר מדרכו של שלטון הימין הקיצוני. הדבר נעשה מסוכן יותר, מאחר שנתניהו מאמין שתוצאות הבחירות העניקו לו את הכוח הדרוש ואת המנדט לעשות כן.

במסע הבחירות המשסה ובעקבותיו, מטפח מחנה הימין הפשיסטי בישראל בוז לכ פי בית המשפט העליון ומערכת המשפט בכלל, לכ פי הפרקליטות, לכ פי מערכות אכיפת החוק, כלפי מבקר המדינה, לכ פי מוסד היועמ"ש לממשלה, לכ פי החוק הבינלאומי, לכ פי שלטון החוק ו לכ פי חופש הביטוי וחופש העיתונות. בעיניו אלה מפגעים שהגיעה העת להכניעם לגחמותיו של הימין המתנחלי.

לאחרונה נשמעים דיווחים בתקשורת על כך שנתניהו מתעקש להציב בראש משרד המשפטים איש ליכוד נאמן שיהיה מוכן להילחם בבג"ץ, לחסל את עצמאותה של מערכת המשפט, להעביר חוקים דורסניים ולא-חוקתיים בכנסת, לחסום את יכולת התערבותה של מערכת המשפט, ובייחוד להציל את נתניהו מכתבי האישום.

מציאות זו מחייבת אותנו לאתר את הכוחות היהודיים והערביים המוכנים לשתף פעולה בבניית חזית אנטי-פשיסטית, לפתח כלים משותפים להגנת המרחב הדמוקרטי, לקדם את השוויון הלאומי והאזרחי שהל מיעוט הלאומי הערבי, ולהתמקד במשימה לעצור את המשך ההידרדרות למשטר של אפרטהייד, סיפוח ותוקפנות מלחמתית.

זה לא הזמן לבזבז את המאמצים על בניית תנועות פוליטיות חדשות כתגובה לייאוש לו אכזבה מתוצאות הבחירות, בעיקר של מפלגות השמאל הקיצוני.

העתיד הקודר כבר כאן, והוא טומן בחובו איומים וסכנות המחייבים את כל המודאגים לרכז את המאמצים באסטרטגיה אחת של מאבק משותף יהודי-ערבי – חזית אנטי-פשיסטית מאוחדת וחזקה, שתקשה על הממשל האנטי-דמוקרטי שתקום לבצע את מדיניותה הימנית ותציע לקורבנותיה אופק ותקווה. הניסיון ההיסטורי מלמד שהכוחות הפשיסטיים העדיפו לשמור על האינטרסים המעמדיים שהם משרתים ולקדם את מדיניותם ותכניותיהם בכלים ובאמצעים חוקיים. הם ישתמשו בכללי משחק "דמוקרטיים" כל עוד הדבר מתאפשר. הם ויתרו על כללי המשחק ה"דמוקרטיים" ופנו לדיקטטורה גלויה ולאלימות שלטונית דורסנית כלפי פנים וכלפי חוץ ככל שהמשטר נקלע למשבר עמוק, שלא ניתן היה לנהל אותו יותר.

הניסיונות להמעיט בסכנות הנלוות לתוצאות הבחירות האחרונות בטענה כי החלופה ש הציבו הגנרלים מול נתניהו לא הייתה טובה יותר, או בטענה שהשמיעו הקוראים להחרים את הבחירות בקרב הערבים ("כולם ציונים", "ידי כולם מגואלות בדמו של העם הפלסטיני", "כולם אחראים לעקירתו של העם הפלסטיני ממולדתו", "זו בחירה בין פשיזם אחד לאחר") – מפספסים את הקשר המהותי בין המשבר העמוק שאליו נקלע נתניהו לבין פנייתו לעבר שלטון פשיסטי כמפלגתו האחרון. מקורה העיקרי של סכנת הפשיזם בישראל היום אינו במוסר, בפוליטיקה ובערכים המעוותים של נתניהו, אלא במשבר המחניק בו הוא שרוי. מכאן נובעת הסכנה בהישארותו בשלטון.

המשימה עכשיו אינה איך עומדים ביחד, אלא איך נערכים להדוף את הפשיזם

בתנאים החדשים והחמורים צריך להיות ברור שהתשובה אינה יכולה להסתכם בכך ש"עומדים ביחד". עכשיו נחוץ לגבש קוטב אנטי פשיסטי יהודי-ערבי שמוכן לפעולה משותפת בנושא הקונקרטי הזה. לאחרונה באה לידי ביטוי תפישה שגויה של הפוליטיקה ובמרכזה - הניסיון לרכוב על רגשות הייאוש והאכזבה ולהמר על תחושות התסכול של חלקים בציבור היהודי והערבי. מטרת תפישה זו היא לטשטש את ההבדלים בעמדות בין הכוחות הפוליטיים השונים, לבטל את מסגרות המאבק הקיימות, ולערבב את הקלפים מחדש בתקווה שייוולד תמהיל פוליטי מסוג אחר – ללא חדות פוליטית, ללא מאפיינים רעיוניים ברורים, ללא מבנה ארגוני, ללא הארגונים הפוליטיים הקיימים וללא מסגרות המאבק המושרשות בזירות השונות בארץ זה עשרות שנים. מבלי לפגוע בזכותם של קבוצות ואנשים לפעול ולהתארגן כראות עיניהם, אין ביכולתם של ניסיונות אלה להיות מענה למציאות החדשה שהתפתחה בישראל בעקבות הבחירות.

תחושות התסכול העמוק בצד השמאלי של המפה הפוליטית בישראל (בעיקר בקרב מפלגות השמאל הציוני) ואחוז ההצבעה הנמוך בקרב הבוחרים הערבים מחייבים בחינה מחדש של סיבות העומק לנסיגה.

עלינו לנתח את תרומת הכניעה הרעיונית-פוליטית של ארגוני השמאל הציוני לשיח הפוליטי של הימין הקיצוני ואת התחמקותם מלהתמודד מולו ולהיאבק נגדו. הערכה אמיצה של סיבות התבוסה מחייבת את השמאל הציוני לבחינה מחדש של הנחות היסוד הרעיוניות והפוליטיות שלו. עלינו להציע חלופות פוליטיות ורעיוניות שיתנו מענה לציבור המאוכזב.

במקום ללמוד ולנתח לעומק את המשבר המעמיק הנוכחי בסדר הדמוקרטי, ישנם המעדיפים לנצל את התסכול ואף להיבנות ממנו. אלה שולפים מהמגירה תכניות פוליטיות מוכנות זה מכבר ופועלים לקדם על חשבון הצורך בפעולה משותפת. כך, במקום לאפשר להתנגדות הכנה להתפתחות הפשיסטית לקבוע את צורות ההתארגנות הפוליטית ואת מסגרות המאבק והמחאה הדרושות (בשיתוף פעולה כן עם הכוחות המרכזיים הפועלים בנושא מאז ומתמיד), ישנם המעדיפים לקפוץ על ההזדמנות כדי להציע את עצמם כתחליף לחיפוש תשובה ולפעולה שיהיו פרי של תהליך של חשיבה משותפת ושל ניתוח קולקטיבי.

לא התארגנות מתוך תסכול, אלא מאבק עיקש ונחוש

בחזית אנטי-פשיסטית חייב להיות מקום לכולם – גם לאלה שקראו להחרים את הבחירות. חומרת המשבר מחייבת את כל הכוחות המוכנים למאבק להביע נכונות לקחת חלק בבניית סכר של מאבק יהודי-ערבי עממי ורחב בפני השיטפון הגזעני והדורסני של ממשלת הימין הקיצוני החדשה בהנהגת נתניהו ומול חוקי האפרטהייד. המשימה היא - להצר את צעדי הממשלה ואת ניסיונות המילוט שלה מהמשבר הכולל אליו היא מובילה באמצעות מהלכים גזעניים יותר, הסתה לאומנית, מלחמות חדשות, סיפוחים ועסקת המאה ההרסנית של טראמפ.

כשיצאו הקריאות של מק"י וחד"ש, לפני הבחירות וגם מיד לאחריהן, להקמת חזית יהודית-ערבית אנטי-פשיסטית – הכוונה הייתה כנה ואחראית. זה צעד שייעודו הרבה מעבר לרצון "לסמן וי" או לקבל נקודות בדעת הקהל. זו קריאה לפעולה מידית ומתוך אחריות היסטורית המופנית לכל השותפים הפוטנציאליים: בוא ונניח יחד את יסודות הפעולה המשותפת להקמת חזית זו. מק"י, המפלגה היהודית-ערבית ההיסטורית, יחד עם שותפיה בחד"ש וברשימת חד"ש-תע"ל, הם היחידים בקרב הרשימות בצד השמאלי של המפה הפוליטית ובקרב הרשימות הפועלות בציבור הערבי – שלא רק שלא נסוגו, אלא אף חיזקו את הכוח ואת הייצוג.

ההישג של חד"ש-תע"ל מבהיר עוד יותר שהקריאה לשיתוף פעולה בחזית דמוקרטית ואנטי-פשיסטית רחבה אינה מתוך תסכול וייאוש, אלא מבטאת מאבק עיקש נגד התסכול והייאוש של כל מתנגדי הפשיזם – תהא שייכותם האידיאולוגית והפוליטית שלהם אשר תהא.

מה יש לעשות כעת? חיוני לקיים בהקדם מפגש התייעצות מייצג שידון באופן ראשוני בבניית החזית האנטי-פשיסטית היהודית-ערבית המוצעת ובבסיס העקרוני והערכי עליו תתבסס.